

ВІЗУАЛІЗАЦІЯ ВНУТРІШНЬОГО ДОСВІДУ ІЗОЛЯЦІЇ У СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ ЖИВОПИСІ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

Леся МАКСИМОВА – старший викладач кафедри монументального і станкового живопису,
Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну ім. М. Бойчука, м. Київ
<https://orcid.org/0009-0001-0604-7278>
<https://doi.org/10.35619/ucpmk.52.1121>
Lesya_maksymova@ukr.net

Олександра САМОЙЛЕНКО – доцент кафедри монументального і станкового живопису,
Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну ім. М. Бойчука, м. Київ
<https://orcid.org/0000-0002-0056-2703>
alexsam@i.ua

Цитування:

Максимова Л., Самойленко О. Візуалізація внутрішнього досвіду ізоляції у сучасному українському живописі в умовах воєнного часу. *Українська культура: минуле. Сучасне, шляхи розвитку*. 2026. № 52. С. 87–92. <https://doi.org/10.35619/ucpmk.52.1121>

Метою статті є виявлення особливостей візуалізації внутрішнього досвіду ізоляції у сучасному українському живописі воєнного часу та визначення художніх засобів її репрезентації. Методологія дослідження ґрунтується на мистецтвознавчому, культурологічному та аналітичному підходах, зокрема на аналізі сучасного українського молодіжного живопису. Результати дослідження засвідчують, що ізоляція функціонує не лише як тематичний мотив, але і як принцип організації художнього образу. Виокремлено основні тематичні групи, що відображають різні моделі осмислення дійсності, зокрема воєнно-травматичну, внутрішньо-екзистенційну, ідентифікаційну, міфологічно-сакральну та рефлексивну. Встановлено, що сучасні художні практики демонструють зміщення акценту з репрезентації зовнішніх подій на візуалізацію внутрішніх психоемоційних станів. Наукова новизна полягає у визначенні ізоляції як ключової категорії, що формує як зміст, так і структуру художньої форми у сучасному українському живописі. Висновки засвідчують, що в умовах воєнного часу формується нова візуальна мова, зорієнтована на передачу складних екзистенційних станів через символічні образи та мінімальні засоби виразності.

Ключові слова: ізоляція, живопис, воєнний час, художній образ, простір, пам'ять, студентське мистецтво.

Актуальність теми. Сучасний живопис дедалі активніше звертається до внутрішнього досвіду людини, зокрема до стану ізоляції як реакції на кризові обставини, що визначає не лише тематичний зміст творів, а й способи художнього мислення. В умовах воєнного часу ізоляція постає не лише як індивідуальний, але й колективний досвід, що потребує нового осмислення у мистецтвознавчому дискурсі. Візуальне мистецтво виступає важливим засобом репрезентації внутрішніх переживань, відображаючи глибинні трансформації у сприйнятті людиною себе та світу. Особливої актуальності набуває аналіз молодіжного живопису як чутливого індикатора змін у художній свідомості молодого покоління.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика впливу війни на розвиток сучасного мистецтва активно досліджується в українському та міжнародному науковому просторі. Основна увага зосереджена на трансформації художніх практик, зміні тематичних орієнтирів і функцій мистецтва в умовах воєнного часу [1], [7]. Водночас питання візуалізації внутрішніх психологічних станів, зокрема ізоляції, залишається недостатньо розробленим, що зумовлює актуальність даного дослідження. Дослідження О. Антонюка та В. Хижинського акцентують на зміні художньої мови та осмисленні мистецтва як форми культурного спротиву й колективної пам'яті [1], [7]. А. Барановська аналізує мотив війни у сучасному живописі через сюжетно-тематичні аспекти, зокрема зображення руйнувань і людських втрат [2]. Натомість Т. Прокопович і Т. Галькун зосереджуються на зміні колористики та композиційних рішень, підкреслюючи зростання емоційної виразності художніх образів [4].

У працях Т. Паньок, М. Молчанової та Ю. Самофалової мистецтво розглядається як засіб соціальної комунікації та реакції на травматичний досвід війни [3], [5]. Водночас більшість досліджень має соціокультурний характер і зосереджується переважно на зовнішніх проявах війни у мистецтві.

Теоретичне підґрунтя для осмислення внутрішніх станів людини становлять праці В. Франкла, де ізоляція розглядається як глибинний екзистенційний досвід [6]. У свою чергу, Г. Кестер акцентує на здатності мистецтва до осмислення складних соціальних і психологічних процесів у глобальному контексті [8]. Попри значну кількість досліджень, проблема візуалізації внутрішнього досвіду ізоляції у сучасному українському живописі залишається недостатньо розробленою, що зумовлює необхідність подальшого аналізу художніх засобів її вираження.

Метою статті є виявлення особливостей візуалізації внутрішнього досвіду ізоляції у сучасному українському живописі воєнного часу та визначення художніх засобів і образних стратегій її репрезентації.

Вклад основного матеріалу. Ізоляція як багатовимірне явище сучасного гуманітарного знання охоплює соціальні, психологічні та екзистенційні виміри людського буття. В умовах глибоких соціокультурних трансформацій, спричинених воєнними подіями, ця проблематика набуває особливої актуальності в українському образотворчому мистецтві. Вона може проявлятися як у фізичному відокремленні, так і внутрішньому переживанні відчуження, втрати зв'язку зі світом та іншими людьми. У філософсько-психологічному контексті ізоляція тісно пов'язана з поняттям самотності, однак не є тотожною їй. Якщо самотність може виступати як усвідомлений і навіть продуктивний стан, то ізоляція частіше пов'язана з вимушеним розривом соціальних і емоційних зв'язків. У цьому сенсі вона постає як реакція на кризові обставини, що порушують звичну структуру життя людини.

Поняття ізоляції у науковому дискурсі має міждисциплінарний характер і використовується в психології, соціології та філософії для позначення стану відокремлення індивіда від соціального середовища або втрати зв'язку з ним. У психологічному аспекті ізоляція пов'язана з переживанням самотності, тривоги та відчуження, тоді як у соціальному вимірі вона може бути зумовлена зовнішніми обставинами, що обмежують взаємодію людини зі світом. Водночас у мистецтвознавчому контексті ізоляція набуває специфічного значення, трансформуючись із життєвого досвіду у художню категорію, що визначає способи формування образу та організації візуального простору.

Важливим для осмислення внутрішнього досвіду ізоляції є підхід В. Франкла [6], який розглядає людину в умовах екзистенційної кризи як таку, що перебуває у стані граничного напруження між втратою сенсу та необхідністю його віднайдіння. У ситуаціях травматичного досвіду війни ізоляція може набувати глибоко особистісного характеру, перетворюючись на внутрішній простір рефлексії, болю та переосмислення власного існування.

Війна спричиняє глибокі психологічні трансформації, пов'язані з досвідом втрати, тривоги та невизначеності. У таких умовах ізоляція постає як природна реакція на травматичні обставини, проявляючись у внутрішній замкненості, відчуженні від соціального середовища та зосередженості на власних переживаннях. Вона може бути як вимушеною, так і внутрішньо зумовленою формою психологічного захисту.

У сучасному українському контексті ізоляція набуває колективного виміру, перетворюючись на спільний досвід суспільства. Це створює підґрунтя для її художнього осмислення у візуальному мистецтві, де внутрішні стани трансформуються в образні форми. Травматичний досвід виявляється через зміну образу людини, яка постає відокремленою та зануреною у власний внутрішній світ. Візуалізація внутрішнього досвіду відбувається через механізми формування художньої мови. Особливого значення набуває взаємодія образу і форми, де остання перестає бути лише засобом організації композиції та виступає як носій смислу.

Отже, ізоляція може інтерпретуватися як структурний принцип побудови зображення. Вона проявляється не лише через сюжет чи образ персонажа, а й через специфіку композиційних рішень, а саме через фрагментацію простору, розриви між об'єктами, асиметрію та зміщення візуальних акцентів. Такі засоби формують відчуття нестабільності та внутрішньої напруги, що стає визначальним для сприйняття твору.

Не менш важливим є колористичний аспект, який у сучасному живописі виконує функцію емоційного коду. Зміна кольорових відношень, домінування приглушених або контрастних тонів, використання монохромних рішень або локальних кольорових плям сприяє створенню особливого психологічного поля зображення. Колір перестає бути декоративним елементом і набуває значення самостійного носія переживання. Варто звернути увагу на трансформацію образу людини, який у сучасному мистецтві втрачає індивідуалізовані риси та набуває узагальненого характеру. Фігура часто постає як знак або силует, що репрезентує не конкретну особу, а стан або досвід. Така редукція індивідуального дозволяє посилити універсальність образу і перенести акцент із зовнішньої подібності на внутрішній зміст. Художні засоби сучасного образотворчого мистецтва формують складну систему візуальних кодів, через які здійснюється осмислення внутрішнього досвіду людини. Це дозволяє розглядати ізоляцію не лише як сюжетну категорію, а явище, що визначає саму структуру художнього мислення.

У межах аналізу сучасного українського молодіжного живопису, репрезентованого кваліфікаційними роботами бакалаврів 2025 року, визначено основні тематичні напрями, що формуються під впливом воєнного часу. Опрацьований матеріал засвідчує наявність кількох домінантних векторів художнього осмислення дійсності, які відображають як безпосередню реакцію на події війни, так і опосередковане переосмислення сучасного досвіду через символічні, культурні та психологічні образи. Це дозволяє розглядати молодіжний живопис як важливий сегмент сучасного

образотворчого мистецтва, у якому відбувається формування нових підходів до візуалізації внутрішнього досвіду людини.

Доцільно виокремити кілька основних тематичних груп, що репрезентують різні моделі художнього осмислення сучасної реальності у молодіжному живописі. Їхнє формування зумовлене не лише тематичними орієнтирами, але й трансформацією способів художнього мислення, що відображають зміну чуттєвої та емоційної оптики сприйняття дійсності. Кожна з груп демонструє специфічні підходи до візуалізації досвіду війни як до безпосереднього, так і опосередкованого.

Першу групу становлять роботи, пов'язані з темою війни, у яких художній образ формується під впливом травматичного досвіду та колективного переживання. У цих творах порушуються питання трагедії, втрат, руйнування та екзистенційної невизначеності (зокрема роботи Козей Д., Сидельник К., Лось В., Соловей А.). Війна постає не лише як сюжетна основа, але чинник, що визначає образно-пластичну структуру твору. Композиції часто характеризуються фрагментарністю, розірваністю простору, напруженими ритмами та деформацією форм, що підсилює відчуття деструкції та внутрішнього конфлікту.

Водночас ці роботи засвідчують здатність молодих митців до глибокого особистісного осмислення воєнного досвіду. Художня практика у цьому випадку виступає не лише як фіксація подій, але як процес їхнього внутрішнього проживання та інтерпретації. Митці пропускають крізь власний досвід складні й травматичні стани, намагаючись досягнути їхню багатовимірність і прояви в різних життєвих обставинах. Це дозволяє розкрити війну не як одновимірне явище, а як комплексний досвід, що по-різному проявляється у різних ситуаціях і контекстах. У таких роботах візуальна мова спрямована на передачу граничних станів, де образ функціонує як носій не лише колективної пам'яті, але й індивідуально пережитого досвіду, що набуває художньої форми через процес рефлексії.

До другої групи належать роботи, зосереджені на внутрішньому стані людини, її психологічних переживаннях та тілесності як формі прояву емоційного досвіду. Теми крихкості, вразливості та пошуку власної ідентичності (Ковтун А., Мельник Н., Горкава Л.) свідчать про зміщення акценту з подієвого рівня на внутрішній вимір буття. У цих творах художній образ набуває інтимного, рефлексивного характеру, а тілесність постає як медіум переживання, через який візуалізуються стани тривоги, самотності та екзистенційної напруги. Простір у таких роботах часто є умовним або замкненим, що підсилює відчуття ізольованості та внутрішньої зосередженості.

На відміну від орієнтації до зовнішніх опор, характерного для інших художніх стратегій, у цій групі простежується тенденція до свідомого занурення у власний внутрішній досвід. Художники не стільки шукають стабільності чи підтримки, скільки фіксують стан вразливості, внутрішньої порожнечі та невизначеності. У цьому контексті мистецька практика постає як спосіб самопізнання, що дозволяє осмислити власне місце у світі, який переживає стан нестабільності та загрози зникнення.

Ці роботи відображають досвід існування в умовах радикальної непевності, де під питанням опиняється не лише майбутнє, але й сама присутність людини у світі. Відсутність чітких відповідей, відчуття самотності та внутрішньої ізольованості стають визначальними характеристиками цих образів. Водночас через художню рефлексію відбувається процес пізнання як себе, так і нової, травматично зміненої реальності, що формує особливий тип візуальної мови, зорієнтованої на передачу глибинних екзистенційних станів.

Третю групу становлять роботи, спрямовані на осмислення національної ідентичності та культурної спадщини, що набувають особливої значущості в умовах загрози втрати культурного простору. Репрезентацію історичних, етнічних і регіональних мотивів (Гамазинська Я., Гончарук В., Жуленко Р., Курчевська А., Кондрат В.) відображає прагнення до актуалізації культурної пам'яті як форми спротиву та способу самовизначення в умовах кризи. У творах художній образ функціонує як носій символічного змісту, що поєднує минуле і сучасність, формуючи відчуття безперервності культурної традиції. Візуальна мова тягнє до використання орнаментальних, декоративних та знакових елементів, які набувають нового смислового наповнення в контексті сучасності.

Звернення до культурної спадщини у цьому випадку зумовлене не лише естетичними пошуками, але й глибинною потребою у збереженні ідентичності в умовах воєнної загрози. Для молодих художників така практика виступає способом відновлення внутрішньої цілісності та пошуку опори у власному культурному корінні. Осмислення історичних і етнічних образів стає формою психологічного реагування на травматичні обставини, своєрідним механізмом самозбереження, що дозволяє утримувати зв'язок із власним походженням, пам'яттю роду та національною історією. Актуалізація культурної спадщини у сучасному молодіжному живописі постає як реакція на загрозу втрати ідентичності та внутрішнього стрижня особистості, перетворюючись на важливий інструмент подолання стану невизначеності та психологічного тиску, спричиненого війною.

Четверту групу становлять роботи, що звертаються до міфологічних, сакральних та символічних образів (Багатова О., Дьоміна Е., Горбунова П., Крючок В., Семенік А.), у яких відбувається осмислення сучасної реальності через звернення до архаїчних культурних кодів. Використання міфологічних мотивів, язичницьких символів, тотемних образів і сакральних знаків свідчить про прагнення художників вийти за межі безпосереднього досвіду та знайти універсальні моделі інтерпретації дійсності. В умовах воєнного стану таке звернення набуває особливого значення. Воно зумовлене не лише естетичним інтересом до символізму, але й потребою у пошуку додаткових смислових і духовних опор. Апеляція до міфологічного мислення може розглядатися як своєрідна форма внутрішнього захисту, що дозволяє трансформувати травматичний досвід у символічну форму та залучити уявні сили підтримки, укорінені в культурній пам'яті.

Поклик до сакральних і міфологічних образів також пов'язаний з прагненням до виходу за межі безпосередньої реальності, що сприймається як травматична і нестабільна. У цьому контексті художня практика постає як простір створення альтернативної, умовної реальності, у якій поєднуються елементи казкового, архетипного та метафізичного. Такий підхід дозволяє митцю не лише осмислювати дійсність, але й дистанціюватися від неї, здійснюючи процес психологічного розвантаження. Міфологічно-сакральна образність у сучасному молодіжному живописі виступає не лише як художній прийом, але як спосіб подолання кризового досвіду, що поєднує в собі функції символічного осмислення, емоційної компенсації та духовного пошуку.

П'яту групу становлять роботи, спрямовані на рефлексію самого мистецтва як явища (Лебедев М., Морозова Я., Лисюк Т., Смага О.), у яких художня практика осмислюється як автономний процес. Мистецтво в цих творах постає не лише як засіб відображення реальності, але як самостійний простір формування нових сенсів і способів бачення, що функціонує за власними внутрішніми законами.

Рефлексивний характер таких робіт проявляється у зверненні до проблеми художньої мови, матеріалу, процесу творення та ролі митця в умовах зміненої реальності. Художники досліджують межі образотворення, експериментують із формою, фактурою та засобами виразності, акцентуючи увагу не лише на результаті, але й на самому процесі створення твору як акті мислення. Контекст воєнного часу надає цій спрямованості особливої значущості, оскільки мистецтво стає способом осмислення власної ролі у світі, що зазнає радикальних змін. Рефлексія мистецтва перетворюється на форму відповіді на кризу, в якій художник не лише відображає дійсність, але й переосмислює функції мистецтва, його межі та можливості.

У зазначених творах простежується прагнення до усвідомлення самого акту творчості як способу існування в умовах нестабільності. Мистецтво постає як простір, де відбувається не лише створення образів, але й переосмислення процесу бачення, інтерпретації та взаємодії з реальністю.

Отже, виокремлені тематичні групи демонструють багатовекторність сучасного молодіжного живопису, у якому відбувається переосмислення традиційних підходів до зображення дійсності. Вони засвідчують перехід від прямої репрезентації подій до складних форм візуалізації внутрішнього досвіду, де художній образ функціонує як інструмент інтерпретації реальності, що поєднує індивідуальний і колективний виміри сучасності. Узагальнюючи, зазначені тематичні групи свідчать про зміщення акценту в сучасному образотворчому мистецтві від безпосередньої репрезентації подій до їх внутрішнього переживання. Художній образ у цьому контексті функціонує не лише як засіб зображення, а як форма емоційної та екзистенційної рефлексії, що дозволяє інтерпретувати воєнний досвід на рівні особистісного сприйняття. Це вказує на формування нової образної системи, у якій визначальну роль відіграють не сюжет, а стан, переживання та психологічна напруга.

Важливо зазначити, що, попри різноманітність тем, більшість робіт об'єднує спільний контекст, а саме досвід війни, який виступає як фоновий чинник, що визначає емоційний, смисловий та образний рівні художніх творів. Навіть у роботах, де воєнна тематика не є безпосередньою, а простежується її опосередкований вплив через звернення до тем пам'яті, крихкості, ідентичності та духовного пошуку. Особливого значення набуває аналіз окремих творів, які найбільш повно репрезентують зазначені тенденції. Одним із ключових способів репрезентації ізоляції є організація замкненого простору. У перформативній роботі Лось Вікторії «Відродження з попелу» ізоляція втілюється через кутовий простір, який формує відчуття обмеженості та внутрішньої замкненості. Використання попелу як художнього матеріалу набуває символічного значення, оскільки він виступає як слід руйнування і водночас як основа для відродження. Відсутність фігури при наявності слідів підсилює ефект екзистенційної ізоляції, перетворюючи простір на носій переживання.

Інший тип візуалізації ізоляції пов'язаний із протиставленням внутрішнього і зовнішнього простору. У живописній роботі Козей Дар'ї «Візуалізація трагедій війни» інтер'єр кімнати функціонує як замкнене середовище, тоді як вікно виступає символічною межею між людиною і світом. Образ

персонажа у інвалідному візку акцентує тілесний вимір травми, а приглушена колористична гама формує атмосферу внутрішньої напруги та відсторонення.

Коллективний вимір ізоляції розкривається у роботі Сидельник Каріни «Осмилення теми війни засобами образотворення». Попри присутність кількох фігур, між ними відсутня взаємодія, що створює відчуття внутрішнього відчуження. Символічне наповнення простору, зокрема деформовані форми та темні зони, підсилює відчуття тривоги та втрати, перетворюючи ізоляцію на спільний, але водночас індивідуально пережитий стан.

Соціально-екзистенційний вимір ізоляції простежується у роботі Горкавої Людмили «Художник в соціумі». Простір очікування, позначений наявністю валіз, символізує тимчасовість і нестабільність. Персонажі, попри фізичну близькість, не вступають у взаємодію, що підкреслює їхню внутрішню відокремленість. Центральний образ художника з порожнім полотном може трактуватися як метафора втрати визначеності творчого процесу в умовах воєнного часу.

Окремого значення набуває візуалізація ізоляції через зруйнований простір. У роботі Соловей Анастасії, присвяченій руйнуванню будівлі Київської державної академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну ім. Михайла Бойчука внаслідок ракетного удару 25 березня 2024 року, ізоляція постає як розрив зв'язку між людиною та середовищем її існування. Відсутність людської фігури підсилює відчуття спустошення, тоді як збережені фрагменти архітектури виконують функцію носіїв пам'яті.

Аналізований художній матеріал дозволяє виокремити кілька основних типів візуалізації ізоляції: процесуальну, просторову, тілесну, колективну, соціально-екзистенційну та просторово-травматичну. Усі вони свідчать про формування нової художньої мови, в якій ізоляція постає не лише як тема, але як принцип організації художнього образу. Варто зазначити, що ізоляція у сучасному українському живописі набуває не лише тематичного, але й формально-структурного характеру. Вона виявляється у фрагментації простору, порушенні цілісності композиції, деформації фігуративних форм та використанні колористичних контрастів, що підсилюють емоційне напруження. У цьому аспекті ізоляція постає як універсальна художня категорія, що визначає спосіб побудови образу та характер його сприйняття, а сучасний митець працює в полі напруги між особистим переживанням і спільною травмою, що зумовлює появу образів, які поєднують інтимність і узагальненість. Це сприяє формуванню нової візуальної мови, здатної передавати складні психоемоційні стани через мінімальні засоби виразності.

Висновок. Проведене дослідження дозволяє розглядати сучасний український живопис як простір формування нових моделей художнього осмилення дійсності, у яких визначальну роль відіграє внутрішній досвід людини. Воєнний контекст зумовлює зміну не лише тематичних орієнтирів, але й способів візуального мислення, спрямованих на передачу психоемоційних станів через трансформацію образної структури твору.

Встановлено, що художні практики молодого покоління демонструють переорієнтацію з подієвого рівня на рівень переживання, де домінують інтенції осмилення крихкості, втрати, пам'яті та ідентичності. У цьому контексті образ функціонує як інструмент інтерпретації реальності, що поєднує індивідуальний досвід із колективним виміром сучасності. Сучасне образотворче мистецтво України постає як динамічна система, у якій формуються нові підходи до візуалізації складних психоемоційних станів. Це відкриває перспективи для подальших досліджень, зокрема у напрямі аналізу трансформації художньої мови та її взаємодії з соціокультурними процесами в умовах кризи.

Список використаної літератури

1. Антонюк О. Еволюція художніх практик українських митців в умовах війни. URL: <https://www.researchgate.net/publication/394629072>
2. Барановська А. М. Мотив війни у реалістичному живописі сучасних українських художників. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2023. Вип. 66, ч. 1. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/66-1-5>
3. Паньок Т., Молчанова М. Образотворче мистецтво у контексті ескалації російської агресії проти України. *Progressive research in the modern world : proceedings of the 3rd International scientific and practical conference*. (Boston, 1 December 2022). Boston, 2022. С. 495–501. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/11308>
4. Прокопович Т. А., Галькун Т. Д. Живопис в умовах воєнного часу: як змінилося мистецтво під час війни – колористика, тенденції, сюжет. *Матеріали VI Всеукр. наук.-практ. конф.* (Луцьк, 31 серп. 2022 р.). Луцьк, 2022. С. 99–102. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/20689>
5. Самофалова Ю. Мистецтво і війна. *Образотворче мистецтво*. 2020. URL: <https://www.scribd.com/document/476894436>
6. Франкл В. Людина в пошуках сенсу. Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2016. 160 с.
7. Хижинський В. Вплив війни на творчість сучасних українських художників та здобувачів вищої

мистецької освіти. *Сучасне мистецтво* : зб. наук. пр. 2025. № 21. С. 41–52. DOI: <https://doi.org/10.31500/2309-8813.21.2025.345507>

8. Kester G. H. *The one and the many: Contemporary collaborative art in a global context*. Durham ; London : Duke University Press, 2011. 310 p. URL: <https://portoiracemadasartes.org.br/wp-content/uploads/2018/12/the-one-and-the-many.pdf>

Reference

1. Antoniuk O. *Evolutsiia khudozhnikh praktyk ukrainskykh myttsiv v umovakh viiny*. URL: <https://www.researchgate.net/publication/394629072>

2. Baranovska A. *Motyv viiny u realistychnomu zhyvopysi suchasnykh ukrainskykh khudozhnykiv. Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*. 2023. Vyp. 66, ch. 1. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/66-1-5>

3. Panok T., Molchanova M. *Obrazotvorche mystetstvo u konteksti eskalatsii rosiiskoi ahresii proty Ukrainy. Progressive research in the modern world: proceedings of the 3rd International scientific and practical conference* (Boston, 1 December 2022). Boston, 2022. S. 495–501. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/11308>

4. Prokopovych T. A., Halkun T. D. *Zhyvopys v umovakh voiennoho chasu: yak zminylosia mystetstvo pid chas viiny – kolorystyka, tendentsii, siuzhet. Materialy VI Vseukrainskoi naukovopraktychnoi konferentsii* (Lutsk, 31 serpnia 2022 r.). Lutsk, 2022. S. 99–102. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/20689>

5. Samofalova Yu. *Mystetstvo i viina. Obrazotvorche mystetstvo*. 2020. URL: <https://www.scribd.com/document/476894436>

6. Frankl V. *Liudyna v poshukakh sensu*. Kharkiv : Klub simeinoho dozvillia, 2016. 160 s.

7. Khyzhynskyi V. *Vplyv viiny na tvorchist suchasnykh ukrainskykh khudozhnykiv ta zdobuvachiv vyshchoi mystetskoï osvity. Suchasne mystetstvo: zbirnyk naukovykh prats*. 2025. No 21. S. 41–52. DOI: <https://doi.org/10.31500/2309-8813.21.2025.345507>

8. Kester G. H. *The one and the many: Contemporary collaborative art in a global context*. Durham; London : Duke University Press, 2011. 310 p. URL: [/portoiracemadasartes.org.br/wp-content/uploads/2018/12/the-one-and-the-many.pdf](https://portoiracemadasartes.org.br/wp-content/uploads/2018/12/the-one-and-the-many.pdf)

UDC [75.036:159.9]

VISUALIZATION OF THE INNER EXPERIENCE OF ISOLATION IN CONTEMPORARY UKRAINIAN PAINTING IN THE CONTEXT OF WARTIME

Lesia MAKSYMOMA – Mykhailo Boychuk Kyiv State Academy of Decorative Applied Arts and Design Department of monumental and statuary painting,

Aleksandra SAMOYLENKO – candidate of study of art, associate professor, Mykhailo Boychuk Kyiv State Academy of Decorative Applied Arts and Design Department of monumental and statuary painting,

The purpose of the article is to identify the features of visualizing the inner experience of isolation in contemporary Ukrainian painting during wartime and to determine the artistic means of its representation. The methodology is based on art-historical, cultural and analytical approaches, including the analysis of contemporary Ukrainian youth painting. *The results* of the study show that isolation functions not only as a thematic element but also as a structural principle of artistic image formation. The main thematic groups reflecting different models of interpreting reality have been identified, including war-related, inner-existential, identity-oriented, mythological-sacral and reflexive approaches. It is determined that contemporary artistic practices demonstrate a shift from the representation of external events to the visualization of internal psycho-emotional states.

The scientific novelty lies in defining isolation as a key category that shapes both the content and the structure of artistic form in contemporary Ukrainian painting.

The conclusions indicate that under wartime conditions a new visual language is being formed, focused on conveying complex existential states through symbolic imagery and minimal expressive means.

Key words: isolation, painting, wartime, artistic image, space, memory, student art

Стаття отримана 10.10.2025

Стаття прийнята 31.10.2025

Стаття опублікована 28.05.2026